

1997. № 24. Ст. 170. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр> (дата звернення: 01.05.2025).

3. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 р. № 8073-Х. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1984. Додаток до № 51. Ст. 1122. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> (дата звернення: 01.05.2025).

4. Указ Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 р. № 64/2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022> (дата звернення: 01.05.2025).

5. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 р. Рада Європи. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004 (дата звернення: 01.05.2025).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-613-6-50>

СЕРВІСНА ФУНКЦІЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Козмуляк Катерина Андріївна

*кандидат юридичних наук, доцент,
асистент кафедри публічного права юридичного факультету,
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
м. Чернівці, Україна*

Коваль Дарина Володимирівна

*студентка 1 курсу юридичного факультету,
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
м. Чернівці, Україна*

Державно-владна діяльність сьогодні перебуває в стані глибокої трансформації. Спостерігається важливий перехід: стара радянська модель контролю поступається місцем сервісній моделі, де держава стає помічником. У центрі цієї трансформації стоїть людина та її потреби. Саме тому дослідження сервісної функції адміністративного права є актуальним – воно дозволяє зрозуміти, як цифровізація перетворює бюрократичні процедури на зручні та прозорі публічні послуги.

Вчені-адміністративісти активно досліджують проблеми формування та реалізації сервісної функції адміністративного права в контексті цифровізації публічного врядування. Окремі аспекти у цій сфері

досліджували такі науковці як Біленець Д., Ковбас І., Крайній П., Марчук В., Михаль Р., Тодошак О., Федорук Н., Фітяк Е., Фролова Е., Шандрук С. Водночас, вивчення сервісної функції адміністративного права, особливо в контексті цифровізації публічного адміністрування, потребує подальшого наукового розвитку.

Відомо, що сервісна функція адміністративного права полягає у формуванні умов, необхідних для реалізації прав громадян через систему адміністративних послуг та функціонування органів публічної адміністрації. У контексті правової науки підкреслюється, що система адміністративного права відходить від традиційної авторитарно-управлінської моделі державної діяльності та стає більш сервісно-орієнтованою моделлю, яка передбачає забезпечення громадян якісними та доступними послугами [1, с. 96–97]. Одним з основних проявів сервісної функції адміністративного права є надання адміністративних послуг. Правова основа для їх надання встановлена Законом України «Про адміністративні послуги». Згідно з ч. 1 ст. 1 даного закону, адміністративна послуга є результатом здійснення владних повноважень суб'єктом надання адміністративних послуг на запит фізичної або юридичної особи.

В сучасних умовах цифровізація має значний вплив на розвиток публічного управління. Вона сприяє підвищенню ефективності діяльності органів публічної адміністрації та покращенню доступу громадян до державних послуг. Дослідники зазначають, що використання цифрових технологій дозволяє оптимізувати адміністративні процедури та робить взаємодію громадян з державою більш зручною [2, с. 53–54].

Розвиток адміністративних послуг і впровадження цифрових технологій у сферу публічного управління стали логічним продовженням змін у діяльності держави. Це поступово сформувало новий підхід до взаємодії між громадянами та органами влади, у якому ключове місце займають електронні сервіси та онлайн-платформи.

Одним із ключових етапів цифрової трансформації системи публічного управління в Україні запровадження Єдиного державного вебпорталу електронних послуг «Дія», який є інституційною основою надання адміністративних послуг у цифровій формі. Його правовий статус та засади функціонування визначені постановою Кабінету Міністрів України від 4 грудня 2019 р. № 1137 «Про Єдиний державний вебпортал електронних послуг». Зазначеним нормативним актом закріплено, що портал «Дія» є єдиною інформаційно-комунікаційною системою, яка забезпечує надання електронних державних послуг громадянам та суб'єктам господарювання, а також доступ до цифрових сервісів органів виконавчої влади. Важливо, що його

функціонування спрямоване на реалізацію принципів сервісної держави, зокрема доступності, зручності, оперативності та мінімізації бюрократичних процедур при отриманні адміністративних послуг.

Через цей ресурс створено централізовану цифрову платформу, що об'єднує різні державні сервіси та забезпечує користувачам єдину точку доступу до них. Загалом призначення порталу полягає у наданні можливості громадянам отримувати адміністративні послуги у дистанційному форматі. Сюди, зокрема, можна віднести подання електронних заяв, отримання офіційних відомостей, проходження процедур реєстраційного характеру чи оформлення окремих документів без фізичної присутності в установах. Такий формат взаємодії кардинально змінює традиційний порядок отримання адміністративних послуг, роблячи його більш гнучким і менш залежним від часових та територіальних обмежень.

Наступним важливим кроком стало прийняття Закону України «Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг», який ввів поняття автоматичного режиму надання послуги (без участі чиновника) – що є вершиною сервісної функції.

Застосування цифрових інструментів дозволяє знизити рівень формалізму в адміністративних процедурах, скоротити строки розгляду звернень і водночас підвищити контрольованість процесів з боку держави. У наукових дослідженнях наголошується, що подібні зміни сприяють переорієнтації публічного управління на більш відкриту та функціонально ефективну модель взаємодії з населенням [3, с. 112–113].

Попри суттєві досягнення у сфері цифровізації публічного управління та впровадження електронних адміністративних послуг, реалізація сервісної функції адміністративного права супроводжується рядом проблем, які потребують належного наукового осмислення. Насамперед, однією з ключових перешкод є так званий «цифровий розрив», що проявляється у нерівному доступі різних груп населення до цифрових технологій. Така нерівність зумовлена як технічними факторами (відсутність або низька якість інтернет-зв'язку, особливо у віддалених населених пунктах), так і соціально-економічними причинами, зокрема недостатнім рівнем цифрової грамотності населення та обмеженими фінансовими можливостями окремих категорій громадян. У результаті частина суспільства фактично залишається поза межами цифрових сервісів, що суперечить принципу доступності адміністративних послуг [4, с. 21]. Іншою загрозою при застосуванні електронних сервісів є ризики для безпеки персональних даних та цілісності мереж. Це покладає на державу обов'язок сформувати надійну систему захисту, що забезпечить стійку

електронну ідентифікацію, верифікацію КЕП та суворий контроль доступу до інформаційних ресурсів [5, с. 111].

На основі проведеного дослідження можна зробити висновок, що сервісна функція адміністративного права є важливим елементом сучасного публічного адміністрування. Вона спрямована на забезпечення ефективної взаємодії між державою та громадянами через систему адміністративних послуг. Цифровізація публічного управління фактично розширює можливості реалізації цієї функції, оскільки сприяє спрощенню адміністративних процедур, підвищенню ефективності діяльності органів влади та покращенню доступу громадян до державних послуг. Водночас, зберігається низка загроз та проблем її впровадження.

Література:

1. Біленець Д.А.; Марчук В.В. Адміністративне право як підґрунтя інституціоналізації публічних сервісів у сфері адміністративних послуг. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право.* 2021. ст. 95–99. URL: <https://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/341757> (дата звернення – 24.04.2026).

2. Мигаль Р. В., Фітяк Є. М., Кузик Д. О. Адміністративно-правове регулювання цифровізації адміністративних процедур в Україні. *Академічні візії.* 2023. С. 53–55. URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/1633> (дата звернення – 24.04.2026).

3. Шандрук С. М. Адміністративні послуги як функція сервісно-орієнтованої держави. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право.* 2020. С. 123–124. URL: <https://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/315631> (дата звернення – 24.04.2026).

4. Пирожкова А. С., Домріна М. К., Ковтун М. С. Електронне врядування в Україні: інновації, виклики та перспективи розвитку. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право.* 2025. С. 17–22. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.88.3.2> (дата звернення – 05.05.2026).

5. Соловійова О. М., Ковальчук Д. Р., Кундій А. Ю. перспективи та проблеми впровадження електронного урядування в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал.* 2021. № 11. С. 109–112. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2021-11/23> (дата звернення – 05.05.2026).